

Abstrakt

Riziko kožných nádorov a lymfoproliferatívnych ochorení u pacientov po transplantácii obličiek

Autor: Kristína Sidorová

Vedúci diplomovej práce: doc. PharmDr. Josef Malý, Ph.D.

Konzultant: Mgr. Barbora Vaňková

Katedra sociálna a klinická farmacie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova

Úvod a cieľ: Orgánové transplantácie (Tx) sú spojené s celoživotným užívaním imunosupresívnej liečby (IS), ktorá so sebou prináša okrem iných rizík aj zvýšený výskyt malignít. Najčastejšie sa objavujúce malignity po Tx sú kožné nádory, častejšie sa vyskytujú aj potransplantačné lymfoproliferatívne ochorenia (PTLD). Cieľom práce bolo určiť výskyt kožných nádorov a PTLD u pacientov s transplantovanou obličkou v rámci jedného transplantačného centra a analyzovať rizikové faktory, ktoré s týmito ochoreniami súvisia.

Metodika: Predkladaná retrospektívna longitudinálna štúdia prebiehala vo Fakultnej nemocnici Hradca Králové. V štúdii boli zahrnutí pacienti vo veku od 18 rokov, ktorým bola transplantovaná oblička do 24. 4. 2019, boli zaevidovaní v transplantačnej poradni v Hradci Králové a mali vedený zdravotný záznam v nemocničnom informačnom systéme. Zber dát zo zdravotnej dokumentácie prebiehal od 15. 4. 2019 do 31. 12. 2019. Zbierané boli základné demografické charakteristiky, rodinná anaméza, údaje o Tx, IS a iných užívaných liečivách, renálne funkcie, údaje o nádorových ochoreniach pred Tx a po Tx a ďalšie klinické údaje. Sociálne charakteristiky boli zisťované pomocou dotazníkového šetrenia. Nazbierané údaje boli spracované pomocou deskriptívnej štatistiky a vybraných štatistických metód.

Výsledky: Štúdie sa zúčastnilo 410 pacientov vo veku $57,0 \pm 12,2$ rokov. Priemerná doba po Tx bola $8,2 \pm 6,2$ rokov. Pred Tx sa vyskytli nádory u 18,8 % pacientov, po Tx u 30,0 % pacientov. Maligné nádory po Tx sa vyskytli u 17,3 %, pričom najčastejšia malignita boli kožné nádory. Kožné nádory sa vyskytli u 12,0 % sledovanej populácie, najčastejší typ kožného nádoru predstavoval skvamózny karcinóm. Incidence rate pre kožné nádory bol 16,0 na 1 000 osoborokov. Priemerná doba od Tx po vznik prvého kožného nádoru bola 71 ± 45 mesiacov, pričom so zvyšujúcim vekom v dobe Tx sa skracovala doba od Tx po vznik kožného nádoru. Signifikantne vyššie riziko kožných nádorov mali pacienti, ktorí podstúpili poslednú Tx vo veku nad 50,9 rokov ($p < 0,001$). Prevalencia PTLD k 1. 6. 2019 bola 1,0 % a incidence rate bol 1,2 na 1 000 osoborokov.

Záver: U pacientov po Tx obličky boli zistené kožné nádory ako najčastejšie sa vyskytujúca malignita, vyšší výskyt bol zistený aj pri PTLD. Vyššie riziko potransplantačných kožných nádorov mali pacienti transplantovaní vo vyššom veku a pacienti užívajúci cyklosporín ihneď po Tx.

Kľúčové slová: transplantácia obličiek, imunosupresíva, kožné nádory, lymfoproliferatívne ochorenia, Česká republika.